

1912-05-10

AFSENDER

Sigurd Swane

MODTAGER

Christine Swane

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

I brevet er der spørgsmålstejn efter d.
10. Poststempel siger d. 9.5.

Generel kommentar:

Ægteparret Swane levede adskilt i
perioder.

Secessionen er betegnelsen for
kunstnergrupper, der brød ud fra de
traditionsbundne
kunstnerorganisationer.

"Udmeldt af Foreningen":

Kunstnersammenslutningen Ung
dansk Kunst søgte om at udstille på
Secessionen, men kun Giersing,
Sigurd swane og Willumsen fik
adgang.

Gads danske Magasin var et
københavnsk tidsskrift, der blev
udgivet af Gads Forlag fra 1898 til
1952. Tidsskriftets titel var i perioden
1898-1906 Dansk Tidsskrift, men det
skiftede i 1907 navn til Gads Danske
Magasin. (Wikipedia)

Afsendersted:

København

Afsenderinfo (lakstempel, adresse
m.m.):

Poststempel på kuvert

Modtagersted:

Kerteminde

Modtagerinfo (udskrift, tilskrift m.m.):

Poststempel på kuvert

Omtalte personer:

Poul S. Christiansen

Leonardo da Vinci

Eugene Delacroix

Ernst Goldschmidt

Emil Hannover

Niels Hansen

Johannes V. Jensen

Ernst Josephson

Hjalmar Kleis
Adolph Larsen
Erik Larsen
Johannes Larsen
Marie Larsen
Peter Magnussen
A C Mohr
Kai Nielsen
Laurits Ring
Peter Rostrup Bøyesen
Michelangelo Simoni
Joakim Skovgaard
Fritz Syberg
Jens Thiis
Vincent van Gogh
Laura Warberg Petersen
Viggo Winkel

Omtalte steder:
Falkoner Alle 5, København

Arkivplacering:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv

DOKUMENTINDHOLD

Sigurd Swane opholder sig i lejligheden på Falkoneralle, mens Christine er i Kerteminde. Sigurd har diskuteret Secessionen med kunsthandler Mohr. Sigurd Swane er ved at skrive et svar til Johs. V. Jensen vedr. en anmeldelse i Gads danske Magasin. Kladden er vedlagt brevet, så Christine Swane kan læse den. Sigurd Swane har malet et billede af udsigten fra vinduet med kirsebærtræet og Bergs villa.

TRANSSKRIFTION

Den 10?-5-12

Kære lille Ugle.

Tak for dit søde lille Brev som jeg modtog i Morges. Det glæder mig du kom godt over og det glæder mig meget at mærke som en Understrøm, at du har en Fornemmelse af Tryghed nu ved at være der – jeg mener, at du føler dig velkommen, sådan må det dog også være hos så nære Pårørende. Så tænker jeg også du kan få en Del malet.

Jeg traf Kunsthandler Mohr inde hos W og M. den Dag du var rejst, vi talte meget om Secessionen, han kender jo godt både Niels Hansen og de andre, han sagde at han hele Tiden havde undret sig højljig over det Resultat Goldschmidt havde opnået og han syntes det var ukammeratligt af de andre at ville hindre at vi kom til at udstille og syntes som Forholdene var at det var ganske naturligt at vi gjorde det. Så var jeg hjemme om Aftenen i Falkoneralleen og da jeg kom herhjem gik jeg i min Seng og sov – ja lille Ugle, lige så dejligt det kan være at være to, lige så godt er det til Tider kun at være en – alt erotisk væk, der er som en egen Kyskhed over Stuen og en selv som er sund og god, jeg ønsker også dig at kunne nyde det.

Ja det er sandt, fra W og M gik jeg lidt hen på Det kgl. Bibliotek. Der så jeg en Anmeldelse af J.V. Jensen i Gads danske Magasin og i Aftes satte jeg mig til at skrive et Svar, han skal dog ikke have Lov til at blive sådan ved uden at nogen af os rør os – tror han vi er bange.

Nu vil jeg imorgen ind og se og tale med nogen af de andre og så tænker jeg at jeg vil prøve at få dem frem, jeg sender dig den her i Klade som jeg gerne vil have igen – du kan vise den til de andre hvis du vil og lade være hvis du ikke vil, men jeg vil gerne at du ikke lader den forkomme. Måske enkelte Ord skal rettes i den, jeg ser den endnu engang igennem, d.v.s. ikke Kladden.

Så havde jeg besøg at Rostrup-Boyesen i går, han havde fået Cycle. Han betragtede sig som udmeldt af Foreningen og holdt fuldstændig med os. Han fulgte med hen og drak et Glas Øl mens jeg spiste og så fulgte jeg

ham til Gentofte og cyclede så hjem. Forresten havde jeg spartlet Lærred i går inden han kom og været ude for at få fat i Drengen, han var flyttet men jeg fandt det nye Sted og Faderen, nu må vi se om han kommer, ellers skal jeg nok få fat i en anden. I dag regner det her, mon også hos jer, det vilde være uheldigt for dig.

Jeg har malet en Udsigt fra Vinduet med Kirsebærtræet, Bergs Villa o.s.v. bare man derpå kan se hvor henrivende det så ud. Om lidt går jeg hen og spiser og i Aften tænker jeg at hellige mig til literære Sysler.

Æggene skal jeg spejle. Cigaretetuiet ligger her. I morgen spiser jeg hjemme. Dette Svar skulde du have lidt hurtigt som det første men skal vi så lade være med at bruge alt for megen Tid og alt for mange Penge til Breve, men samle os lidt sammen, for dig må der jo også være en Uendelighed af Ting som kalder på dig. Vil du hilse meget Agrarens og Marie, Tinge og Bibbe, alle Las's o.s.v. o.s.v. i hele Periferien – hele Cirklen rundt – sig ikke jeg skrev Periferien, det kan krænke nogen som om jeg ikke rigtig regnede dem med, jeg tænkte på Kredsen rundt. Og vær så hilset kærligt.

Din Sigurd

Kladde:

Den udmærkede Forfatter Johannes V. Jensen, [~~overstreget~~ " hvis sidste Bog jeg med megen Glæde har læst for ikke mange Dage siden"] har i de sidste År udvidet sin Virksomhed med Arbejde indenfor Kunstlitteraturen Den positive Side af denne Virksomhed, hans begejstrede Hymner til de fynske Malere eller Lovord over en Ring er der kun Grund til at glædes ved, de bidrager vel deres til at få det langsomt bevægelige Publikum til – ikke mindst i egen Interesse – endelig engang at få Øjnene helt op for den Rigdom disse Malere har tilført vor Kunst og vort Liv. Dog havde det været heldigt om Virksomheden ikke [~~ulæselig overstregning~~] havde taget sådanne Former at den måtte [~~overstreget "fremkalde"~~] vække og har [~~overstreget "fremkaldt"~~] vakt Protest fra Kresen af disse Malere selv. Men det kunde måske ikke undgås, Forfatteren erklærer jo selv (til Oplysning for dem der ikke kan se) ikke at sidde inde med de tilstrækkelige Kvalifikationer – hvor hans intuitive Medfølelse og personlige Forståelse glipper, tror han at Sivet hører op. Nå selv J.V.J. må jo have sin Begrænsning. Dette er ikke det egentlig sørgelige, men pinligt er det at se en Forfatter af hans Rang bruge Midler der ikke er ham værdige og få stort Tilløb på dem og hans gentagne Skylder af Ukvemsord synes det at blive nødvendigt at besvare med Ord.

Et Par særlig ondartede Artikler i Fjor – Fjor blev næsten ikke offentlig imødegåede, skønt meget kunde have fristet dertil, man mente måske

dengang at det var en Explosion der havde ramt Forfatteren selv hårdest, så at han herefter vilde holde sig fra de Sager.

Nu viser det sig [overstreget "i hvert Fald"] at [overstreget "det ikke kan tages således"] således har han ikke forstået det. Atter i År er han ude, denne Gang i "Gads danske Magasin" med en Anmeldelse af Forårsudstillingerne. Når J.V.J. skriver [overstreget "har man jo altid"] er der vel altid noget at glæde sig over, men det er [overstreget "vel"] dog [overstreget "vel ikke "næppe"] ikke ret tænkeligt at han i Længden kan undgå at møde den Indsigelse som hans Mangel på Indsigt kræver. Men ganske uafhængigt [overstreget "af det"] heraf bør hans Valg af Midler påtales.

Som et ikke fint Kampmiddel (og Gud ved hvorfor han egentlig slås) regner jeg det, at han der kender lidet til fransk Kunst og forstår endnu mindre end han kender, Gang på Gang angriber Malere med at de er Efterlignere og Eftersnakkere efter franske Kunstnere.

En sådan Påstand ud i Luften vinder let Bifald men er ikke nok.

Siden han har gjort den lagttagelse må vi så ikke bede [overstreget "Forfatteren"] ham i stedet for at skyde i Flæng, ved Navn at nævne de danske Malere hans Angreb gælder og for hvert af dem ikke blot den eller de [overstreget "franske"] Malere han skal snylte på men også hvad han efteraber, stjæler eller har læst hos sine Forbilleder, ti da først kan man begynde at tænke på at afgøre om Tilknytningen er at rose eller at dadle. Kan han ikke beskæmme dem på den Måde, da er han ikke den Mand der har Ret til at sige at de ikke har lært Selvstændighed eller at deres Kunst er Tilsnigelse. Dette som en udtrykkelig Opfordring til Hr. Johannes V.

Jensen. [overstreget "Jeg husker at jeg for et Par År siden"]

Og mens jeg er ved at skrive kunde jeg have Lyst til at gøre et Par Indvendinger mod hans Kampmetode [ulæselig overstregning] , der er for uvederhæftig til at [overstregning "den"] han har Lov [overstregning "til"] at [overstregning "rejse"] købe sig en Opinion på den

At benytte van Gogh således mod de unge Malere. Dog van Gogh var en Maler, der blev gal, ikke omvendt, et Plus som ikke må berøves ham og så et andet Sted hvor det passer ham at notere bemeldte unge Maleres Forstand er der intet i Vejen med, det for den samme er en Attest for meget, [overstregning "fra den samme Mand"]

Han bebrejder dem dernæst vidt og bredt at de fremkommer i Flok, hvad der duer opstår enkeltvis – men (i Skibet) siger han selv mere, at Ungdommen, den det gærer og lever i altid kommer i Flok – [overstregning "men"] for øvrigt ligger der for de flestes Vedkommende netop en lang og rolig Arbejdstid bag ved flere Års Kassation ved

Charlottenborg og for nogle Vedkommende herefter indtil 6 og måske flere Års Udstilling sammesteds. Det havde slet ikke været under hans Værdighed at bemærke dem før, Mænd som f.Ex. Emil Hannover og Jens Thiis har dog ikke holdt sig for gode dertil, men han ser dem først, når de slutter sig sammen, måske et Bevis for det Berettigede heri snarere end det modsatte.

Og hvad hans Hovedangreb gjaldt at Retningen levede højt på Reklame da kan måske anføres 2 Ting, at få Udstillinger herhjemme er blevet åbnede [ulæseligt ord] mindre Reklame end den der var den Udstilling direkte Anledning til de nævnte Artikler, det skulde være Undertegnede hos Winkel og Magnussen i 1908, der var absolut før den Tid at lægge mærke til flere af dem. Lige så uberettiget var hans Beskyldning for at denne Malerekres den daværende "ung dansk Kunst" slog sig op ved Reklame, få Udstillinger herhjemme har været åbnet med så lidt Reklame, det skulde være undertegnedes hos Winkel og Magnussen i 1908 som var absolut uden nogen som helst, eller i Fjor de fra de 13 udskilte fra Kleis. Én iblandt dem [overstreget "havde"] har benyttet Reklame i større Stil Billedhuggeren Kai Nielsen men ham gjaldt Stikkene ikke ham basuner J.V.J.[ulæselig overstregning] selv for.

[ulæseligt ord] Reklame eller de fra "de 13" udskiltes hos Kleis – og dernæst vil det være let på Udstillingerne at overbevise sig om at de der lever højt sandelig ikke er "de opreklamerede" unge x)

At Hr J.V.J. betragter det som en yderligere Anke mod en ung Kunstner at han vover at skrive ved jeg vel, Betegnelsen Literater, Kunsthistorikere har han søgt at påhæfte [overstreget "på dem"] som et Smædenavn, jeg ved dog at den Sag i sig selv ikke er så farlig som han vil gøre dem til, både Syberg, Jo.Sk,[overstreget "Poul Christensen Joachim Skovgaard"] [ulæseligt ord], Ernst Josephson og til Delacroix, Michelangelo og Leonardo for at nævne enkelte har brugt Pennen er ikke blot til at tegne [overstreget "med"] men også til at skrive med.

[overstreget "Sigurd Swa"]

d. 10-5-1912

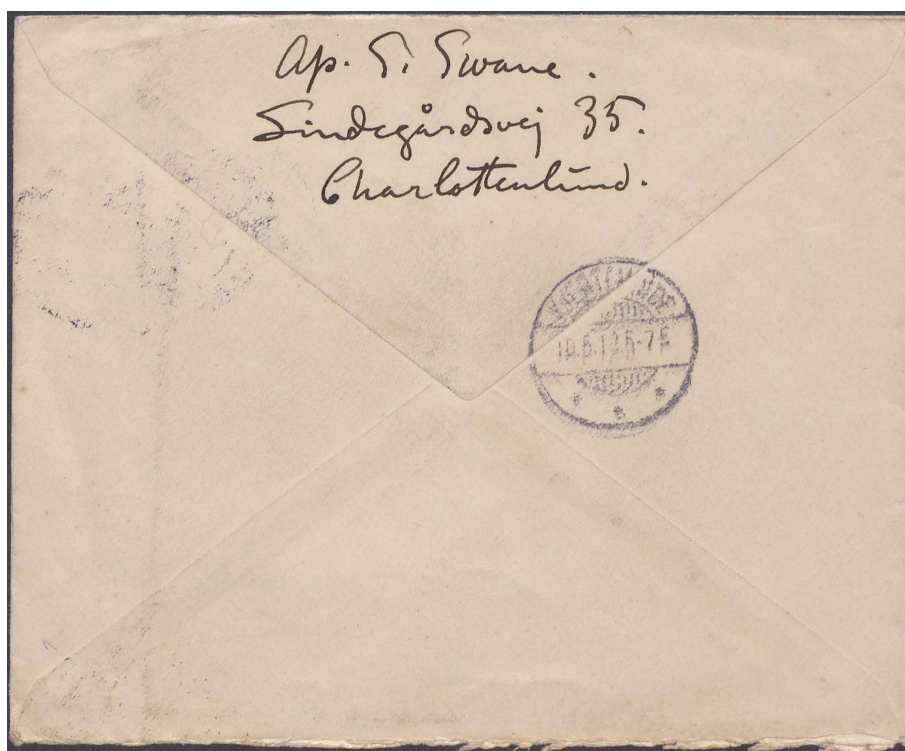
Sigurd Swane

x) En af de omtalte unge har benyttet Reklamen i større Stil, Kai Nielsen, men ham gjaldt Stikkene ikke, J.V.J. har jo selv basunet for ham. Når Hr. J.V. næste Gang taler med ham vil han måske endda komme til at se venligere på Reklamen vi andre burde måske [ulæselig overstregning] også lære af ham.

[[overkrydset " Men disse løsrevne Påstande om Efterligning af fransk

Kunst er ikke den eneste Utilbørlighed i hans Kunstanmeldervirksomhed, jeg [overstreget "erindrer"] har noteret mig et [overstreget "Par Ting fra i Fjor som jeg synes det er rigtigt at påtale ved samme Lejlighed"] Par af de Midler han [overstreget "brugte for at i Fjor Efterår"] i Vintersæsonen 1910-11 [overstreget "for"] brugte for at komme en Kres af unge Kunstnere tillivs"]]

ja dig. Vil du vilse meget Agrarius og
Marit, Tine og Sibbe, alle Sas's osv. osv.
osv. i hele Periferien - hele Birklev rundt.
- og ikke jeg skal Periferien, det kan
Kædeke nogen som om jeg ikke rigtig regner
den med, for tænkte ja Kædeke næst.
og over så lidt hilset kærligt.
din Sivert.

den 10. - 5 - 12

Kære lille Uffe.

Tak for dit søde lille Brev som
jeg modtog i Morges. Det glæder
mig du kom godt over og det
glæder mig meget at mærke som
en Understrøm, at du har en
Formennelse af Trykthed i ind
at være der - jeg mener, at du
føler dig velkommen, sådan i
dit dag også være hos så være Bør
nørende. Så tænker jeg også du
kan få en Del malit.

Jeg traf Kuntthandler Mohr inde
hos W og M. den dag du var rejst,
vi talte meget om Pessionen,
han kender jo godt både Niels Hansen
og de andre, han sagde at han
ville Tøden havde indret sig højlig
over det Resultat Goldschmidt havde
opnået og han syntes det var ukon-
muntligt af de andre at ville hindre

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

at vi kan til at indstille og nytes
20 forholdene var at det var ganske
naturligt at vi gjorde det. Så var
lyst om Aftenen - i Falkenshallen
og da jeg kom herhen gik jeg i min
Sang og sov - ja lille Uffe, lige så
dejligt det kan være at være to, lige
så godt er det til Tider kun at være
en - alt erotisk væk, der er som
en egen Kyskhed over Stuen og en selv
som er sund og god, jeg ønsker også
dig at måtte kunne nyde det. —
— ja det er sandt, ja W og M gik jeg lidt
hen på det Kgl. Bibliotek. Der så jeg
anmeldelse af J. V. Jessen i Guds danske
Magasin og i Aften satte jeg mig til at
skrive et svar, han skal dog ikke have
Sov til at blive sådan ved inden at nogen
af os rør os - tror kan vi er Bange.
Nu vil jeg morgen ind og se og tale med
nogen af de andre og så tænker jeg at jeg
vil prøve at få den frem, jeg mener det
den her i en Klade som jeg gerne vil
have igen - du kan vise den til de andre
hvis du vil og lad være hvis du ikke vil,
men jeg vil gerne at du ikke lader den
for komme. Måske enkelte Ord skal rettes
inden jeg ser den endnu engang i sammen, det er ikke
Kladder.

Så havde jeg Besøg af Rasmus Boyesen igen,
han havde fået Cycle. Han betragtede sig
som medlem af Foreningen og holdt sig lidt
med os. Han fik et med en og drak et
glas Øl mens jeg spiste og så fik jeg
ham til julestjerner og cyklede så hjem.
Forresten havde jeg sparet Sønnen
igen inden han kom og været inde for
at få fat i Drengen, han var flyttet
men jeg fandt det nye Sted og Faderen,
nu får vi se om han kommer, allers
skal jeg nok få fat i en anden. I Dag
regner det Bør, men også hos jer,
det vilde jo være underligt for dig.
Jeg har malet en Udsigt fra Vinduet
med Kirsebærtræet, Bergs Villa o. s. v.
Lad man derja kan se hvor uinteressant
det er ind. Om lidt går jeg hen og
spiser og i Aften tænker jeg at lufte
mig til Citronere Syder.
Ligge skal jeg spejle. Bigaretet er det
ligger her. Morgen spiser jeg hjemme.
Dette svar skulde du have lidt hurtigt
som det første men skal vi så lade
være med at læse alt for megen Tid og
alt for mange Bøger til Bør, men så
er lidt sammen, for dig må der jo også
være en Underskud af Ting som kalder

~~til for~~ Reklame eller de fra de 13" indskiltes
nos Kleis — og dernæst vil det være let på Ud-
stillingerne at overbevise sig om at de der
lever højt sandelig ikke er de opreklamerede
unge x)

at Hr. J. V. J. betragter det som en yderligere
anke mod en ung Kunstner at han vover at
skrive ved jeg vel Betsquelsen Siterater,
Kunsthistorikere har han søgt at påtage
~~sig~~ som et Smæde navn, jeg ved dog at
den Sag i sig selv ikke er så farlig som han
vil gøre den til, Læde Sylberg, Paul Christensen
Joachim Skovgaard, Ernst Josephson og til de
Caccio, Michelangelo og Leonardo ^{for at nævne enkelte} har brugt
Pennen ikke blot til at tegne ~~men~~ men også
til at skrive med.

Sigurd Swane
d. 10-5-1912

Sigurd Swane
x) En af de omtalte unge har benyttet Rekla-
men i store Stil, Kai Nielsen, men han spækket
stikkene ikke, J. V. J. har jo selv basinet for ham
Når Hr. J. V. næste Gang taler med ham vil han måske
endda komme til at se benlyse på Reklamen vi andre
burde måske ~~ikke~~ også lære af ham.

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Men disse løselige Bæstænde om Efters
ligning af fransk Kunst er ikke den
eneste Uvillbørlighed i hans Kunstans
melder virksomhed, jeg ^{var utvivlsomt} ~~er~~ et
Bor Ting for i Tjor som jeg synes det
er vigtigt at gættale ved samme Sygighed
Bor af de Midler han ~~bragte~~ ~~for~~
~~at~~ i Tjor Efters i Uinteresonen
1910-11 ~~for~~ Bragte for at komme
en Keres af unge Kunstnere tillids

Den iudmærkede Forfatter Johannes
V. Jensen, hvis ~~sidste Bog jeg med~~
~~meget Glæde har læst for ikke~~
~~snange Dage siden~~, har i de sidste
År iudvidet sin Virksomhed med
Arbejde indenfor Kunstlitteraturen.

Den positive Side af denne Virk-
somhed, hans begejstrede Hymner
til de fynske Malere eller Sovord
overen Ring er der kun Grund til
at glædes ved, de bidrager vel deres
til at få det langsomt bevægelige
Publikum til - ikke mindst; egen
Interesse - endelig engang at få
djuene ^{helt} vop for den Rigdom disse
~~Malere~~ har tilført vor Kunst

og vort Siv. Dog havde det været
ueløst om ^{Virkningen den havde taget} ~~den ikke var~~
sådanne Former at den måtte ~~ikke~~
~~ikke~~ og har ^{været} ~~fremkaldt~~ Protest
fra Kresen af disse Malere selv.

Men det kunde måske ikke
indgås, Forfatteren erklærer jo
selv (til Oplysning for dem der ikke
kan se) ikke at sidde inde med
de tilstrækkelige Kvalificationer—
hvor hans intuitive Medfølelse og
personlige Forståelse glipper, tror
han at Sivet hører op. Nå selv
Jo. V. J. må jo have sin Begrensning.
Dette er ikke det egentlig sørgelige,
men jurligt er det at se en Forfatter
af hans Rang bruge Midler der ikke
er ham værdige og få stort Tilløb
ja dem ^{og hans egentlige Stykker af Mecenatord syns} ~~det at blive nødvendigt at~~ Artikler
Et Par særlig ondartede Vi For-Forf. for
blev næsten ikke offentligt imødegåede,
skønt meget kunde have pøstet dertil

de er Efterlignere og Eftersmakkere efter
franske Kunstnere.

En sådan Påstand ind i Suften vinder
let Bifald men er ikke nok.

Siden man har gjort den Dagtagelse
må vi så ikke lade ~~forfatteren~~^{han} i
Stedet for at skyde i Flæng, ved Navn
at nævne de danske Malere hans
Angreb gælder og for hvem ^{alden ikke blot} eller
de ~~franske~~ Malere man skal smytte
jammen og ihvad man efteralder ^{stiler} eller
har lært hos sine Forbilleder, ti

da først kan man begynde at tænke
på at afgøre om Tilskyttningen er
at rose eller at dadle. Kan man
ikke beskæmme dem på den Måde,
da er han ikke den Mand der har
Ret til at sige at de ikke har lært
Selvstændighed eller at deres Kunst er ^{tilnøjede}

Dette som en indtrykkelig Offending
til Hrn. Johannes V. Jensen. —

~~Jeg tænker at jeg først bør sige~~

